

Dr hab. Kamila Pronińska, prof. UW
Katedra Studiów Strategicznych
i Bezpieczeństwa Międzynarodowego
Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

**Recenzja rozprawy doktorskiej pt. „*Soft power* w stosunkach międzynarodowych- studium przypadku polityki zagranicznej Chin wobec państw Grupy Wyszehradzkiej w latach 2012-2022“
autorstwa mgr. Adama Kuzia
przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Łukasza Jureńczyka, prof. ucz.**

1. PODSTAWA OPRACOWANIA RECENZJI

Podstawą formalną recenzji jest decyzja Rady Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dn. 2 lipca 2024 o wyznaczeniu mnie na recenzentkę rozprawy doktorskiej w postępowaniu w sprawie nadania mgr. Adamowi Kuź stopnia doktora w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

2. OCENA MERYTORYCZNA

Wybór tematu i znaczenie podjętej problematyki badawczej. Struktura rozprawy.

Podjęta w rozprawie problematyka jest oryginalna, aktualna i ważna poznawczo. Badania *soft power* w stosunkach międzynarodowych i polityce zagranicznej państw zostały spopularyzowane wraz z publikacjami Josepha Nye’a, które to nadały ton licznym współczesnym rozważaniom teoretycznym, przyczyniając się do rozwoju koncepcji *soft power*. W przedłożonej rozprawie doktorskiej, ramy teoretyczne wyznaczone przez Nye’a stanowią punkt odniesienia w badaniu tytułowego chińskiego *soft power*, jednak głównie po to by wskazać różnice między koncepcją w amerykańskim wydaniu, a jej chińskim odpowiednikiem określonym w pracy jako „chiński model *soft power*”. Mając na względzie jak głęboko sięgają korzenie owego chińskiego modelu, realizacja tego celu

wymagała od Autora rozprawy nie tylko zbadania i zrozumienia współczesnej chińskiej koncepcji Yan Xuetonga, ale także zagłębienia się w chińskie rozumienie rzeczywistości międzynarodowej, praw i reguł rządzących stosunkami międzynarodowymi, w końcu chińską tożsamość kulturowo-cywilizacyjną, a także (zwłaszcza) polityczną. Autor zdecydował się zbadać Chiny – mocarstwo dysponujące współcześnie licznymi zasobami siły i możliwościami oddziaływania w stosunkach międzynarodowych, ale jednocześnie państwo niedemokratyczne, gdzie samo rozpoznanie mechanizmów władzy i struktur/institucji/osób odpowiedzialnych za realizację chińskiego modelu *soft power* jest sporym wyzwaniem. Pomysł zatem skoncentrowania się na przejawach i efektach wykorzystywania przez Chiny *soft power* w relacjach z czterema państwami Grupy Wyszehradzkiej (dalej: V4) jest bardzo ciekawy i oryginalny. Jest on zarazem ważnym głosem w debacie naukowej dotyczącej Chin, który może przełożyć się na działania praktyczne.

Zgodnie zatem z deklaracją Autora celem rozprawy jest „zrozumienie i wyjaśnienie motywów, celów, założeń i specyfiki wykorzystywania *soft power* przez Chiny w polityce zagranicznej wobec państw Grupy Wyszehradzkiej tj. Polski, Węgier, Czech, Słowacji w latach 2012-2022, a w szerszym kontekście międzynarodowym polityki mocarstwa wobec regionu Europy Środkowo-Wschodniej”. Doktorant precyzyjnie określa pole badawcze i jego granice podmiotowe, przedmiotowe, przestrzenne i temporalne, są one jednak dość szerokie. Dlatego też kluczem dla przeprowadzenia pogłębionego badania i prezentacji jego wyników jest struktura rozprawy, a także dobór odpowiednich metod i prawidłowe ich zastosowanie.

Kandydat podejmuje się ambitnego zadania – bada zarówno cele, instrumenty jak i osiągnięcia chińskiego *soft power* w państwach V4. Lektura rozprawy wskazuje, że dla Autora kluczowa jest sama kategoria *soft power* i zrozumienie chińskiej specyfiki, tak w wymiarze koncepcyjnym, jak i operacyjnym (instytucji, osób, narzędzi). W odniesieniu do państw V4 Kandydat stara się zbadać na ile celem chińskiego *soft power* jest pozyskanie partnerów do realizacji projektu „Pasa i Szlaku”, a takie instrumenty jak dyplomacja gospodarcza i wymiana edukacyjna i naukowa cechuje wysoka skuteczność (H(G)). Jest to ciekawa i ważna poznawczo hipoteza główna.

Rozprawa jest obszernym – 391-stronicowym dziełem. Składa się nań wstęp – przejrzyste określający problem badawczy i metodologię, cztery rozdziały oraz zakończenie. Struktura rozprawy podporządkowana jest poszukiwaniu odpowiedzi na pytania badawcze sformułowane we wstępie. Jest ona spójna.

Rozdział pierwszy jest wprowadzeniem teoretycznym, dowodzącym znajomości teorii przez Kandydata. Precyzyjnie i rzetelnie Autor uporządkował definicje, koncepcje, terminy z obszaru badań potęgi, w tym *soft power* i uchwycił różnice między ujęciem J. Nye'a a chińskim modelem Yan Xuetonga. Rozdział drugi poświęcony jest chińskiej percepcji Europy Środkowo-Wschodniej, w tym V4 w szerszym kontekście globalnym – tj. miejsca Chin w porządku międzynarodowym oraz realizacji projektu „Pasa i Szlaku”. Autor słusznie i logicznie zaczął od przybliżenia kontekstu geopolitycznego i historycznego – powstanie V4, przechodząc do uwarunkowań globalnych związanych ze zmieniającym się porządkiem międzynarodowym, a następnie przeszedł do diagnozy celów i motywów chińskiej polityki zagranicznej i *soft power* w odniesieniu do V4 wkomponowując je w globalny projekt „Pasa i Szlaku”. Rozdział trzeci koncentruje się na wymiarze instytucjonalno-operacyjnym chińskiego *soft power*, w tej części Autor zbadał jakie instytucje i osoby odpowiadają za politykę zagraniczną Chin oraz starał się zidentyfikować które z instytucji wykorzystują instrumenty z zakresu *soft power*. Przybliżył także postać Wang Huninga prezentując go jako głównego decydenta odpowiedzialnego za kształtowanie chińskiego *soft power*. Należy szczególnie docenić podjęcie się przez Kandydata próby „rozszyfrowania” tak zawitego i nietransparentnego systemu politycznego, jakim jest system ChRL i bardzo kompetentnego wyjaśnienia relacji występujących między poszczególnymi instytucjami władzy oraz roli LSG w całym systemie. Rozdział czwarty dotyczy zasadniczej kwestii – specyfiki chińskiego *soft power* w państwach V4. Autor odnosząc się do wcześniej przedstawionych perspektyw analitycznych, bada instrumenty z zakresu chińskiego *soft power* – dyplomację gospodarczą, politykę naukową i edukacyjną, w czterech państwach V4 do 2022 r. W dość lakonicznym zakończeniu sformułowane zostały wartościowe poznawczo wnioski, Autor odniósł się także do wszystkich hipotez.

Co do granic pola badawczego, zagłębienie się w źródła chińskiego *soft power* nie jest w istocie wyjściem poza lata 2012-2022, czy jak stwierdza Doktorant „elastycznym” podejściem do nakreślonych granic, jest to po prostu badanie i prezentacja uwarunkowań współczesnego chińskiego modelu, w tym uwarunkowań historycznych. W rozdziale czwartym jednak tak w obszarze polityki gospodarczej, jak i naukowej i edukacyjnej cezura czasowa 2011 r. nie została zachowana. W tym miejscu owa deklarowana we wstępie „elastyczność” w podejściu do ustanowionych ram czasowych skłania raczej do stwierdzenia, że Autor w swojej analizie wykroczył znacznie poza pierwotne planowane ograniczenia czasowe, w tym analiza dyskursu objęła lata 2004-2022.

O ile wyznaczenie roku 2012 jako otwierającej cezury czasowej było uzasadnione (choć nie została utrzymana j/w) o tyle zamknięcie badania datą 24 lutego 2022

nie jest w moim przekonaniu najlepszym rozwiązaniem. Analiza rosyjskiej agresji (nawet z perspektywy tylko roku 2022) i reakcji nań z jednej strony poszczególnych państw V4 z drugiej strony Chin mogłaby wiele wnieść do badania, a zwłaszcza skierować większą uwagę Autora na kontekst strategiczny wykorzystywanych przez Chiny instrumentów z zakresu *soft power* i zarazem ich skuteczność/brak skuteczności w zależności od zmieniających się uwarunkowań geopolitycznych. Skoro weryfikowane w rozprawie jest na ile faktycznie chiński *soft power* osadzony jest w paradygmacie realistycznym, tj. obok oddziaływania kulturowego i dyplomatycznego obejmuje również wykorzystywanie siły politycznej i ekonomicznej w celu wywierania wpływu (H(1)), to pominięcie, a i w wielu miejscach rozprawy niedocenie owego kontekstu strategicznego, tj. kontekstu twardego bezpieczeństwa i często sprzecznych interesów stron w tym obszarze jest w moim przekonaniu błędem. Owszem pojawiają się w toku rozprawy wątki, jak chociażby stosunków chińsko-amerykańskich, które oddziaływały na percepcję Chin i chińskiego *soft power* w niektórych państwach V4, ale nie jest jasne czy Doktorant dostrzega jak silna jest korelacja między osiągnięciami chińskiego *soft power* w państwach V4 a interesami z zakresu twardego bezpieczeństwa, przynależnością do odmiennych struktur bezpieczeństwa i odmiennych regionalnych kompleksów bezpieczeństwa.

Kryterium przestrzenne zostało zachowane – rozprawa, zwłaszcza w części będącą analizą porównawczą wykorzystywanych przez Chiny instrumentów z zakresu *soft power* obejmuje cztery państwa Grupy Wyszehradzkiej. Odniesienia w rozdziale drugim do szerszego regionu Europy Środkowo-Wschodniej jest przy tym w pełni uzasadnione – tak z perspektywy geopolitycznej, jak i samej polityki chińskiej (percepcji tego regionu). Autor skrupulatnie bada oddziaływanie kilku instrumentów, które uznaje za „podstawowe”: dyplomacji gospodarczej, przez którą rozumie „wszelkie działania dyplomatyczne Chin zmierzające do nakłonienia innych państw do przystosowania swoich koncepcji rozwoju do globalnych projektów chińskich takich jak Inicjatywa <<Pasa i Szlaku>>”, oraz polityki naukowo-edukacyjnej, tj. współpracy z instytucjami naukowymi, firmami technologicznymi i specjalną uwagę poświęca działalności Instytutów Konfucjusza. Na podkreślenie zasługuje rzetelność z jaką Kandydat porównuje tak wykorzystywanie poszczególnych tych instrumentów przez Chiny, jak i budowane narracje w czterech różnych państwach V4, które jak wykazuje Autor są traktowane przez stronę chińską *en bloc*. Badanie zgodnie z deklaracją Autora przeprowadzone jest w duchu konstruktywistycznym i faktycznie w oparciu o badanie dyskursu, kształtowanego i zmieniającego się na przestrzeni blisko dwóch dekad udaje się Autorowi uchwycić najważniejsze konstrukty społeczno-ekonomicznej rzeczywistości w stosunkach Chin z państwami V4. Prowadzi to dalej do sformułowania ważnych wniosków dotyczących specyfiki, charakteru i

skuteczności instrumentów chińskiego *soft power* w uzyskiwaniu wpływów w państwach V4.

Całościowo wysoko oceniam wartość merytoryczną przedłożonej rozprawy doktorskiej i doceniam rangę, tak naukową, jak i praktyczną podejmowanej w pracy tematyki. Wybór tematu, identyfikacja istniejącej w literaturze luki oraz sformułowanie problemu badawczego w pełni odpowiada wymogom stawianym pracom doktorskim.

Metodyka badawcza

Doktorant deklaruje wykorzystanie metod i teorii z różnych dziedzin wychodząc z założenia „interdyscyplinarnego charakteru nauk o polityce i administracji”. We wstępie precyzyjnie i rzeczowo charakteryzuje metodologię wykorzystywaną w pracy i w istocie scharakteryzowane metody znajdują zastosowanie w prowadzonych przez Kandydata badaniach, a uzasadnienie ich wykorzystania poszczególnych metod jest przekonujące. Co do samego stwierdzenia o „interdyscyplinarności nauk o polityce”, nadmienimy, że podejmowana problematyka jest z pewnością z pogranicza nauk o polityce i nauk o stosunkach międzynarodowych, co w naturalny sposób skłania do sięgnięcia tak po paradygmaty teoretyczne, kategorie, wiedzę, jak i metody badań właściwe obu tym dyscyplinom. Nie zagłębiając się w debatę nad słusznością twierdzenia o „interdyscyplinarności” (debata ta toczy się w polskiej nauce od lat) warto byłoby jednak jednoznacznie określić zarówno w jakich paradygmatach teoretycznych i jak i właściwym jakim dyscyplinom rozprawa będzie osadzona. Naturalnie po prześledzeniu pierwszego rozdziału recenzent przyporządkuje poszczególne podejścia do dyscyplin, ale nie o to chodzi. To Kandydat, zwłaszcza jeśli deklaruje „interdyscyplinarną” perspektywę badawczą powinien bardzo precyzyjnie i rzetelnie ją wyjaśnić. Poza tą uwagą, praca w moim przekonaniu dowodzi dojrzałości naukowej i świadomości metodologicznej Kandydata. Przyjęta perspektywa metodologiczna pomaga z pewnością Autorowi uchwycić tak wielowymiarowość procesu budowania potęgi w oparciu o instrumenty z zakresu *soft power* jak i wykazać specyfikę chińskiego *soft power* w odniesieniu do państw V4. Wartościowa jest zarówno rzetelnie przeprowadzona analiza porównawcza amerykańskiego i chińskiego *soft power*, jak i instrumentów wykorzystywanych w czterech państwach V4. Wykorzystanie z kolei metody leksykalnej, w tym badanie porównawcze tekstów i dyskursu jest oryginalnym pomysłem na poszukiwanie odpowiedzi na sformułowane pytanie badawcze. Materiał badawczy oraz procedura badania w tym przypadku zostały dobrze i odpowiednio szczegółowo scharakteryzowane, a wyniki badań zreferowane i poddane krytycznej analizie.

Formalna strona rozprawy

Od strony techniczno-redakcyjnej rozprawa została bardzo rzetelnie opracowana. Autor odwołuje się do zróżnicowanych opracowań naukowych, a wykorzystana baza źródłowa jest imponująca. Na szczególne uznanie zasługuje staranne przygotowanie rozprawy pod względem stylistyczno-językowym, co wpływa na czytelność wyводу i lekkość odbioru. Rzadko zdarzają się literówki. Przepisy, spis tabel, wykaz skrótów, bibliografia są wzorcowo opracowane. Całościowo - styl, język, logika i uporządkowanie argumentacji, sprawiają, że śledzenie wyводу jest przyjemnością.

Uwagi i pytania nasuwające się po lekturze rozprawy

Struktura rozprawy jest spójna i pozwala na kompleksowe odniesienie się do wszystkich pytań badawczych oraz umożliwia wielowątkową analizę zagadnień niezbędnych dla rozwiązania problemu badawczego. Konstrukcyjnie jednak w moim przekonaniu rozdział 3 powinien być rozdziałem 2, tak by w pierwszej kolejności zbadać i przedstawić istotę i specyfikę chińskiego *soft power* – w ujęciu teoretycznym (rozdział 1) i praktycznym (struktura organizacyjna, instytucje wykorzystujące instrumenty *soft power*, jako rozdział 2), a następnie przejść do warstwy empirycznej zgodnie z zakreślonymi granicami pola badawczego – państw V4, jako regionu wobec którego formułowana jest określona chińska polityka i realizowane określone cele, w tym ten odnoszący się (zgodnie z H(G)) do projektu „Pasa i Szlaku”. W obecnym kształcie mam wrażenie zaburzenia logiki prezentacji poszczególnych zagadnień i powracania do wątków, które powinny zostać zbadane, omówione i zamknięte w pierwszej części rozprawy, by następnie w drugiej części jedynie wykorzystywać określone ramy koncepcyjne i instytucjonalne celem uchwycenia specyfiki chińskiego *soft power* (cele, motywy, instrumenty) w relacji do państw V4.

O ile sformułowane hipotezy są w większości poprawne konstrukcyjnie i ciekawe, o tyle H (2) brzmi jak oczywiste stwierdzenie. Z kolei H (4) jest w istocie powtórzeniem drugiej części H (G) różni je w zasadzie dodanie cezur 2012-2022. Nie ma potrzeby formułowania hipotez do każdego z pytań badawczych a taki model wydaje się, że został tu przyjęty. Otrzymujemy wówczas niejako na siłę tworzone hipotezy.

Zapowiedziane zostało we wstępie odwoływanie się do teorii R. Powella celem wyjaśnienia motywów polityki zagranicznej państw V4 oraz J. Mearsheimer’a dla wyjaśnienia motywów Chin. Po pierwsze, nie jest wytłumaczone, dlaczego Autor zamierzał skorzystać akurat z tych, zresztą dość mocno upraszczających rzeczywistość nurtów. Po drugie, lektura rozprawy nie przekonuje mnie, że akurat

z nich korzystano w procedurze wyjaśniania motywacji tak chińskich jak i państw V4 (co akurat w moim przekonaniu jest plusem, gorzej byłoby dla jakości rozważań, gdyby sztywno się ich trzymać).

W przeprowadzonej analizie ujęć badawczych potęgi, Autor dokonał rzetelnego przeglądu głównych kategorii, choć naturalnie tematyka ta jest tak szeroko podejmowana w literaturze naukowej, że w istocie trudno o odpowiednią selekcję i syntezę tego co uznajemy za najważniejsze podejścia i nurty. Osobiście dodałabym kategorii potęgi defensywnej i ofensywnej, co mogłoby być ciekawe właśnie w badaniach chińskiej *soft power*. Mam natomiast pytanie dot. chińskiego modelu. Dlaczego koncepcja chińskiej *soft power* Yan Xuetonga została uznana za „najbardziej reprezentatywną”, na podstawie jakich kryteriów, parametrów Autor tak przyjął? W pracy zabrakło mi dokonania przeglądu innych ujęć, nurtów *soft power* występujących w chińskiej literaturze. Rosnąca popularność koncepcji *soft power* tak w chińskim środowisku politycznym, naukowym, jak i publicystycznym była w ostatnich dekadach szczególnie widoczna. Dlatego też wartościowym byłoby dokonanie takiego przeglądu literatury naukowej i wskazanie różnych koncepcji, interpretacji *soft power* prezentowanych przez chińskich badaczy. Doceniam natomiast bardzo trafne uchwycenie i wyjaśnienie różnic w interpretacjach tego co nazwałabym wymiarem operacyjnym chińskiego *soft power* (rozdział 3, cz. 6).

W rozdziale drugim zabrakło odniesienia się do szczególnie ważnego obszaru współpracy państw V4 – współpracy w sferze energetycznej. Po przystąpieniu do NATO, a następnie UE obserwowaliśmy swoistą stagnację we współpracy wyszehradzkiej (co zostało prawidłowo zdiagnozowane przez Autora), tymczasem to właśnie kryzysy gazowe 2006 i 2009 r. w ogromnej mierze przyczyniły się do rewitalizacji i wzmocnienia współpracy w ramach V4 także w odniesieniu do polityki UE. W cz. 2.9 (s. 81-82) te zagadnienia zostały zupełnie pominięte, a Autor nie zauważył, że do najważniejszych osiągnięć współpracy V4+ w ramach UE należało wprowadzenie przełomowych norm i regulacji z zakresu bezpieczeństwa energetycznego (poczynając od art. 122 TFUE, czy regulacji Security of Supply). Tymczasem jest to ważne także dla dalszych rozważań dot. wątków bezpieczeństwa energetycznego w inicjatywie „Pasa i Szlaku”.

Wybór koncepcji Trine Flockhart jest dla mnie mocno dyskusyjny. Doktorant ma naturalnie pełną swobodę w doborze ram teoretycznych i poszukiwania inspiracji w różnych koncepcjach, jednak oczekiwałabym jasnego wyjaśnienia, dlaczego ta a nie inna koncepcja została wybrana i dlaczego w przekonaniu Kandydata jest najlepszymi ramami dla analizy zmieniającego się porządku międzynarodowego. Dlaczego na przykład nie wybrano którejś z koncepcji asymetrycznej wielobiegunowości? Czy też koncepcji nawiązujących do Chin jako państwa

rewizjonisty (różne współczesne ujęcia tranzycji potęgi)? Jeśli do analizy potęgi wykorzystywane są nurty realistyczny i neoliberalny (*soft power*), to dlaczego do analizy współczesnego porządku międzynarodowego sięga Autor do koncepcji, którą sama Flockhard umiejscawia w wizji konstruktywistycznej? Nie jest to dla mnie jasne, zaburza też spójność przyjętej perspektywy teoretycznej. Poza tym w części 3.2.3. (s. 96-98) nie zostały sformułowane wnioski Autora dot. celów polityki zagranicznej ChRL w świecie wielu porządków. Kandydat przytacza opinie innych Autorów, a akurat w tej części spodziewałabym się wyjaśnienia jak Kandydat (a nie inni badacze) interpretuje miejsce Chin i cele w/względem porządku międzynarodowego.

Część 4.2. (s. 99-100) powinna zostać rozbudowana. Brakuje szczegółów, które decydują o owej „kluczowości” V4 dla Inicjatywy „Pasa i Szlaku”. Zobrazowanie mapką, to zdecydowanie za mało.

W cz. 4.4. Autor formułuje wiele ważnych wniosków wynikających z analizy tak oferty ChRL dla państw V4 (i szerzej Europy Środkowo-Wschodniej), w tym słusznie zauważa, że „sam fakt oferty skierowanej do tej grupy państw wskazuje, że chińska percepcja tego regionu ma charakter geopolityczny” (s. 106). W interesujący i przekonujący sposób wyjaśnia zarazem, dlaczego poziom chińskich FDI w regionie jest niski. Podzielałam w zdecydowanej większości te spostrzeżenia, w tym stwierdzenie, iż przyczyn niewykorzystania potencjału współpracy w formacie 16+1 (17+1) należy doszukiwać się „nie w sferze gospodarczej i kulturowej, ale przede wszystkim politycznej”. Zwłaszcza więc w tym kontekście w tej części, ale i całościowo w pracy brakuje należytego wyeksponowania wątku amerykańskiego. Jest dostrzeżona i bardzo ciekawie zdefiniowana rola UE, rola Niemiec w tym procesie, ale stosunki z USA, w tym przynależność państw V4 do euroatlantyckiej przestrzeni bezpieczeństwa nie doczekała się w pracy odpowiednio pogłębionej analizy. Według mnie jest to najbardziej niedoceniony wątek.

Autor poświęcił wiele uwagi Instytutom Konfucjusza jako jednemu z instrumentów chińskiego *soft power* i ich „globalnemu sukcesowi”. W rozdziale 3 dość szczegółowo zrelacjonowane zostały kontrowersje, które pojawiały się wokół funkcjonowania tej instytucji w licznych państwach zachodnich. Z rozdziału 5 – studia przypadku państw V4 – wynika, że analogiczna refleksja nie miała miejsca w Polsce. Czy istotnie wynika to z „mniejszego wpływu na słuchaczy” (zresztą nie do końca jest dla mnie jasne takie wytłumaczenie) (s. 252) czy z braku świadomości zagrożeń generowanych przez tego rodzaju instytucje?

3. WNIOSKI I OPINIA KOŃCOWA

Dysertacja Pana mgr. Adama Kuzia pt. „Soft power w stosunkach międzynarodowych - studium przypadku polityki zagranicznej Chin wobec państw Grupy Wyszehradzkiej w latach 2012-2022“ stanowi oryginalne rozwiązanie ważnego problemu naukowego określonego we wstępie pracy. Dowodzi ona ogólnej wiedzy teoretycznej Doktoranta w zakresie nauk o polityce i administracji, znajomości literatury przedmiotu oraz umiejętności zaprojektowania i prowadzenia badań naukowych i interpretacji ich wyników. Tym samym stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska w pełni spełnia wymogi określone w ustawie z dn. 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i może stanowić podstawę dalszego postępowania w przewodzie doktorskim.

Wnioskuje zatem o dopuszczenie Doktoranta do kolejnych etapów postępowania w przewodzie doktorskim w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Kamila Pronińska

Warszawa, 2 września 2024 r.